ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
മിത്രേയുശ്ച ദിവോദാസാച്ച്യവനസ്തത്സുതോ നൃപ ।
സുദാസഃ സഹദേവോഽഥ സോമകോ ജന്തുജൻമകൃത് ॥ **1** ॥

തസ്യ പുത്രശതം തേഷാം യവീയാൻ പൃഷതഃ സുതഃ ।
ദ്രുപദോ ദ്രൗപദീ തസ്യ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നാദയഃ സുതാഃ ॥ **2** ॥

ധൃഷ്ടദ്യുമ്നാദ് ധൃഷ്ടകേതുർഭാർമ്യാഃ പഞ്ചാലകാ ഇമേ ।
യോഽജമീഢസുതോ ഹ്യൻയ ഋക്ഷഃ സംവരണസ്തതഃ ॥ **3** ॥

തപത്യാം സൂർയകൻയായാം കുരുക്ഷേത്രപതിഃ കുരുഃ ।
പരീക്ഷിത് സുധനുർജഹ്നുർനിഷധാശ്വഃ കുരോഃ സുതാഃ ॥ **4** ॥

സുഹോത്രോഽഭൂത് സുധനുഷശ്ച്യവനോഽഥ തതഃ കൃതീ ।
വസുസ്തസ്യോപരിചരോ ബൃഹദ്രഥമുഖാസ്തതഃ ॥ **5** ॥

കുശാംബമത്സ്യപ്രത്യഗ്രചേദിപാദ്യാശ്ച ചേദിപാഃ ।
ബൃഹദ്രഥാത് കുശാഗ്രോഽഭൂദൃഷഭസ്തസ്യ തത്സുതഃ ॥ **6** ॥

ജജ്ഞേ സത്യഹിതോഽപത്യം
    പുഷ്പവാംസ്തത്സുതോ ജഹുഃ ।

അൻയസ്യാം ചാപി ഭാർയായാം
ശകലേ ദ്വേ ബൃഹദ്രഥാത് ॥ 7 ॥

തേ മാത്രാ ബഹിരുത്സൃഷ്ടേ ജരയാ ചാഭിസന്ധിതേ ।
ജീവ ജീവേതി ക്രീഡന്ത്യാ ജരാസന്ധോഽഭവത് സുതഃ ॥ 8 ॥

തതശ്ച സഹദേവോഽഭൂത് സോമാപിർയച്ഛ്രുതശ്രവാഃ ।
പരീക്ഷിദനപത്യോഽഭൂത് സുരഥോ നാമ ജാഹ്നവഃ ॥ 9 ॥

തതോ വിദൂരഥസ്തസ്മാത് സാർവഭൗമസ്തതോഽഭവത് ।
ജയസേനസ്തത്തനയോ രാധികോഽതോഽയുതോ ഹ്യഭൂത് ॥ 10 ॥

തതശ്ച ക്രോധനസ്തസ്മാദ് ദേവാതിഥിരമുഷ്യ ച ।
ഋഷ്യസ്തസ്യ ദിലീപോഽഭൂത് പ്രതീപസ്തസ്യ ചാത്മജഃ ॥ 11 ॥

ദേവാപിഃ ശന്തനുസ്തസ്യ ബാഹ്ലീക ഇതി ചാത്മജാഃ ।
പിതൃരാജ്യം പരിത്യജ്യ ദേവാപിസ്തു വനം ഗതഃ ॥ 12 ॥

അഭവച്ഛന്തനൂ രാജാ പ്രാങ്മഹാഭിഷസംജ്ഞിതഃ ।
യം യം കരാഭ്യാം സ്പൃശതി ജീർണം യൗവനമേതി സഃ ॥ 13 ॥

ശാന്തിമാപ്നോതി ചൈവാഗ്ര്യാം കർമണാ തേന ശന്തനുഃ ।
സമാ ദ്വാദശ തദ്രാജ്യേ ന വവർഷ യദാ വിഭുഃ ॥ 14 ॥

ശന്തനുർബ്രാഹ്മണൈരുക്തഃ പരിവേത്തായമഗ്രഭുക് ।
രാജ്യം ദേഹ്യഗ്രജായാശു പുരരാഷ്ട്രവിവൃദ്ധയേ ॥ 15 ॥

ഏവമുക്തോ ദ്വിജൈർജ്യേഷ്ഠം
ഛന്ദയാമാസ സോഽബ്രവീത് ।
തൻമന്ത്രിപ്രഹിതൈർവിപ്രൈർ -
വേദാദ് വിഭ്രംശിതോ ഗിരാ ॥ 16 ॥

വേദവാദാതിവാദാൻ വൈ തദാ ദേവോ വവർഷ ഹ।
ദേവാപിർയോഗമാസ്ഥായ കലാപഗ്രാമമാശ്രിതഃ ॥ **17** ॥

സോമവംശേ കലൗ നഷ്ടേ കൃതാദൗ സ്ഥാപയിഷ്യതി।
ബാഹ്ലീകാത് സോമദത്തോഽഭൂദ് ഭൂരിർഭൂരിശ്രവാസ്തതഃ ॥ **18** ॥

ശലശ്ച ശന്തനോരാസീദ് ഗംഗായാം ഭീഷ്മ ആത്മവാൻ।
സർവധർമവിദാം ശ്രേഷ്ഠോ മഹാഭാഗവതഃ കവിഃ ॥ **19** ॥

വീരയൂഥാഗ്രണീർയേന രാമോഽപി യുധി തോഷിതഃ।
ശന്തനോർദാശകൻയായാം ജജ്ഞേ ചിത്രാംഗദഃ സുതഃ ॥ **20** ॥

വിചിത്രവീർയശ്ചാവരജോ നാമ്നാ ചിത്രാംഗദോ ഹതഃ।
യസ്യാം പരാശരാത് സാക്ഷാദവതീർണോ ഹരേഃ കലാ ॥ **21** ॥

വേദഗുപ്തോ മുനിഃ കൃഷ്ണോ യതോഽഹമിദമധ്യഗാം।
ഹിത്വാ സ്വശിഷ്യാൻ പൈലാദീൻ ഭഗവാൻ ബാദരായണഃ ॥ **22** ॥

മഹ്യം പുത്രായ ശാന്തായ പരം ഗുഹ്യമിദം ജഗൗ।
വിചിത്രവീർയോഽഥോവാഹ കാശിരാജസുതേ ബലാത് ॥ **23** ॥

സ്വയംവരാദുപാനീതേ അംബികാംബാലികേ ഉഭേ।
തയോരാസക്തഹൃദയോ ഗൃഹീതോ യക്ഷ്മണാ മൃതഃ ॥ **24** ॥

ക്ഷേത്രേഽപ്രജസ്യ വൈ ഭ്രാതുർ -
മാത്രോക്തോ ബാദരായണഃ।
ധൃതരാഷ്ട്രം ച പാണ്ഡും ച
വിദുരം ചാപ്യജീജനത് ॥ **25** ॥

ഗാന്ധാര്യാം ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ജജ്ഞേ പുത്രശതം നൃപ।
തത്ര ദുർയോധനോ ജ്യേഷ്ഠോ ദുഃശലാ ചാപി കൻയകാ ॥ **26** ॥

ശാപാൻമൈഥുനരുദ്ധസ്യ പാണ്ഡോഃ കുന്ത്യാം മഹാരഥാഃ।
ജാതാ ധർമാനിലേന്ദ്രേഭ്യോ യുധിഷ്ഠിരമുഖാസ്ത്രയഃ ॥ **27** ॥

നകുലഃ സഹദേവശ്ച മാദ്ര്യാം നാസത്യദസ്രയോഃ।
ദ്രൗപദ്യാം പഞ്ച പഞ്ചഭ്യഃ പുത്രാസ്തേ പിതരോഽഭവൻ ॥ **28** ॥

യുധിഷ്ഠിരാത് പ്രതിവിന്ധ്യഃ ശ്രുതസേനോ വൃകോദരാത്।
അർജുനാച്ഛ്രുതകീർതിസ്തു ശതാനീകസ്തു നാകുലിഃ ॥ **29** ॥

സഹദേവസുതോ രാജംഛ്രുതകർമാ തഥാപരേ।
യുധിഷ്ഠിരാത് തു പൗരവ്യാം ദേവകോഽഥ ഘടോത്കചഃ ॥ **30** ॥

ഭീമസേനാദ്ധിഡിംബായാം കാൽയാം സർവഗതസ്തതഃ।
സഹദേവാത് സുഹോത്രം തു വിജയാസൂത പാർവതീ ॥ **31** ॥

കരേണുമത്യാം നകുലോ നിരമിത്രം തഥാർജുനഃ।
ഇരാവന്തമുലൂപ്യാം വൈ സുതായാം ബഭ്രുവാഹനം।
മണിപൂരപതേഃ സോഽപി തത്പുത്രഃ പുത്രികാസുതഃ ॥ **32** ॥

തവ താതഃ സുഭദ്രായാമഭിമൻയുരജായത।
സർവാതിരഥജിദ് വീര ഉത്തരായാം തതോ ഭവാൻ ॥ **33** ॥

പരിക്ഷീണേഷു കുരുഷു ദ്രൗണേർബ്രഹ്മാസ്ത്രതേജസാ।
ത്വം ച കൃഷ്ണാനുഭാവേന സജീവോ മോചിതോഽന്തകാത് ॥ **34** ॥

തവേമേ തനയാസ്താത ജനമേജയപൂർവകാഃ।
ശ്രുതസേനോ ഭീമസേന ഉഗ്രസേനശ്ച വീർയവാൻ ॥ **35** ॥

ജനമേജയസ്ത്വാം വിദിത്വാ
തക്ഷകാന്നിധനം ഗതം।

സർപാൻ വൈ സർപയാഗാഗ്നൗ
സ ഹോഷ്യതി രുഷാൻവിതഃ ॥ **36** ॥

കാവഷേയം പുരോധായ തുരം തുരഗമേധയാട്।
സമന്താത് പൃഥിവീം സർവാം ജിത്വാ യക്ഷ്യതി ചാധ്വരൈഃ ॥ **37** ॥

തസ്യ പുത്രഃ ശതാനീകോ യാജ്ഞവൽക്യാത് ത്രയീം പഠൻ।
അസ്ത്രജ്ഞാനം ക്രിയാജ്ഞാനം ശൗനകാത് പരമേഷ്യതി ॥ **38** ॥

സഹസ്രാനീകസ്തത്പുത്രസ്തതശ്ചൈവാശ്വമേധജഃ।
അസീമകൃഷ്ണസ്തസ്യാപി നേമിചക്രസ്തു തത്സുതഃ ॥ **39** ॥

ഗജാഹ്വയേ ഹൃതേ നദ്യാ കൗശാംബ്യാം സാധു വത്സ്യതി।
ഉക്തസ്തതശ്ചിത്രരഥസ്തസ്മാത് കവിരഥഃ സുതഃ ॥ **40** ॥

തസ്മാച്ച വൃഷ്ടിമാംസ്തസ്യ സുഷേണോഽഥ മഹീപതിഃ।
സുനീഥസ്തസ്യ ഭവിതാ നൃചക്ഷുർയത് സുഖീനലഃ ॥ **41** ॥

പരിപ്ലവഃ സുതസ്തസ്മാൻമേധാവീ സുനയാത്മജഃ।
നൃപഞ്ജയസ്തതോ ദൂർവസ്തിമിസ്തസ്മാജ്ജനിഷ്യതി ॥ **42** ॥

തിമേർബൃഹദ്രഥസ്തസ്മാച്ഛതാനീകഃ സുദാസജഃ।
ശതാനീകാദ് ദുർദമനസ്തസ്യാപത്യം ബഹീനരഃ ॥ **43** ॥

ദണ്ഡപാണിർനിമിസ്തസ്യ
ക്ഷേമകോ ഭവിതാ നൃപഃ।
ബ്രഹ്മക്ഷത്രസ്യ വൈ പ്രോക്തോ
വംശോ ദേവർഷിസത്കൃതഃ ॥ **44** ॥

ക്ഷേമകം പ്രാപ്യ രാജാനം
സംസ്ഥാം പ്രാപ്സ്യതി വൈ കലൗ।

അഥ മാഗധരാജാനോ
ഭവിതാരോ വദാമി തേ ॥ **45** ॥

ഭവിതാ സഹദേവസ്യ മാർജാരിർയച്ഛ്രുതശ്രവാഃ ।
തതോഽയുതായുസ്തസ്യാപി നിരമിത്രോഽഥ തത്സുതഃ ॥ **46** ॥

സുനക്ഷത്രഃ സുനക്ഷത്രാദ് ബൃഹത്സേനോഽഥ കർമജിത് ।
തതഃ സൃതഞ്ജയാദ് വിപ്രഃ ശുചിസ്തസ്യ ഭവിഷ്യതി ॥ **47** ॥

ക്ഷേമോഽഥ സുവ്രതസ്തസ്മാദ് ധർമസൂത്രഃ ശമസ്തതഃ ।
ദ്യുമത്സേനോഽഥ സുമതിഃ സുബലോ ജനിതാ തതഃ ॥ **48** ॥

സുനീഥഃ സത്യജിദഥ വിശ്വജിദ് യദ് രിപുഞ്ജയഃ ।
ബാർഹദ്രഥാശ്ച ഭൂപാലാ ഭാവ്യാഃ സാഹസ്രവത്സരം ॥ **49** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
നവമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥